

Posuuek na doktorandskou disertační práci – Doktorský studijní program-
Preventivní medicína

RNDr.Jitky Riedlové
„Růst českých kojených dětí ve věku 0-12 měsíců“ .

Školitelka: Doc. MUDr.Dagmar Schneiderová,CSc.

Předložená doktorandská práce má celkem 214 stran textu včetně 86 grafů, 40 tabulek, 7 obrázků. V práci je uvedeno 222 citací literatury. V závěru jsou 2 přílohy: dotazník-výzkum růstu dětí v závislost na výživě, metodický pokyn-Výzkum tělesného růstu kojených dětí(3.LF UK v Praze,Státní zdravotní ústav-metodika pro spolupracující pediatry.

První část práce představuje úvod a přehled současných poznatků o růstu kojených dětí.

Tato část je rozdělena do 7 kapitol: str.5-32.

- 1.Historie hodnocení růstu
- 2.Růstové grafy
- 3.Výživa kojenců
- 4.Globální databanka kojení WHO
- 5.Doporučení WHO o používání růstových referencí a standardů
- 6.Národní referenční data v ČR
- 7.Česká republika a standardy

Vlastní studie je na str.33-80

Materiál a metodika:

Zdůvodnění studie: ověření, zda české dlouhodobě kojené děti mají růstový vzorec shodný s růstovými standardy WHO.

Pracovní hypotéza. Růst českých dlouhodobě kojených dětí,jejichž kritéria výběru budou odpovídat studii WHO se bude více blížit standardům WHO než českým referencím.

Cíle studie:

Posouzení, zda pro hodnocení růstu dlouhodobě kojených dětí je vhodné používat referenční grafy české, či WHO.

Postup studie:

Do sběru dat se aktivně zapojilo 43 PLDD z ČR, při preventivní prohlídce v 18 měsících vysvětlili rodičům smysl studie.S rodiči byl pak vyplněn dotazník a bylo provedeno antropometrické měření.Předchozí měření byla doplněna ze zdravotního a očkovacího průkazu. Bylo získáno 1775 vyplněných dotazníků. 10 dotazníků muselo být vyřazeno.

Charakteristika souboru:

1775 dětí bylo vybráno odpovídajícími kritérii WHO MGRS- z nich odpovídalo 960 dětí(472 chlapců a 489 dívek). Percentilové grafy byly vytvořeny od narození do 12 měsíců

Klasicky byla měřena délka kojenců, váha a obvod hlavy..

Statistické metody: růstové křivky-neparametrický model GAMLSS, který se využívá pro standardy WHO i české reference.

Pro tělesnou délku, váhu, hmotnost k délce, obvod hlavy-bylo vypočteno Z skóre- ve vztahu ke WHO a i k českým normám.Průměrné hodnoty byly vypočteny v programu EpiData Analysis.Pro hodnocení statistické významnosti byl použitý t-test.

Výsledky jsou na str.42-76

Výsledky matky:

Jsou popsány a dále jsou na tabulkách a grafech.

Výsledky dětí:

Jsou popsány a dále jsou na tabulkách a grafech.

Zajímavé je porovnání českých kojených dětí s referencemi CAV a WHO.

Diskuse je na str.77-100

Je výstižná, porovnává jednotlivá data ze zemí Evropy(Norsko,Belgie, Norsko+ Belgie, Finsko,Dánsko,Nizozemí,Švédsko,Německo,Francie, Velká Británie, Chorvatsko,Řecko,Polsko. Dále Severní a Jižní Amerika(USA,Kanada,Kanadští indiáni Cree, Brazílie,Bolívie, Asie(Japonsko,Jižní Korea,Čína,Jihovýchodní Asie, Indonésie,Malajsie,Katar, Indie, Indie a Guatemala), Austrálie, Afrika(Etiopie,Jihoafriká republika,Gambie,Malawi).

V současné době jsou užívány v ČR růstové grafy podle CAV 1991 a CAV 2001.

Závěr je na str.101-102

Růstové křivky plně kojených dětí minimálně 4 měsíce neodpovídají českým referencím ani standardům WHO.České děti kojené 4 měsíce jsou delší než standardy WHO.Obvod hlavy kojených dětí kopíruje CAV 2001 ale obvod hlavy oproti WHO je větší- Váhové přírůstky jsou plně kojených dětí vyšší do 5.měsíce,pak mají kojené děti hmotnost nižší.Do 7.měsíce odpovídají WHO,pak jsou těžší. Hmotnost k délce, kojené děti jsou štíhlejší Pro hodnocení hmotnosti a poměru hmotnosti k délce jsou vhodnější české růstové grafy CAV 1991 než WHO.

Hypotézu,že české kojené děti se přibližují standardům WHO více než českým se nepodařilo potvrdit..

Výsledek studie doporučuje užívání v ČR vlastní národní růstové reference.

Pro hodnocení růstu českých dětí je stále nejvhodnější užívání referenčních percentilových grafů CAV 1991 a CAV 2001.

Souhrny česky a anglicky na str.103-104

1.Aktuálnost zvoleného tematu:

Zvolené téma považuji za vysoce aktuální. V současné době se zvyšuje dětí plně kojených. Není ale zcela mezi PLDD ujasnění doporučování zavádění dokrmů u plně kojených dětí i zavádění u plně kojených dětí smíšené stravy. Hodnocení hmotnost a délky dětí je stále nejlepším ukazatelem správného růstu a vývoje dítěte.Proto k hodnocení jsou nutné správné percentilové grafy a tabulky.To je také důvod,proč byl v ČR zavedený zdravotní a očkovací průkaz,kde i rodiče v meziobdobí mezi prohlídkami si mohou zaznamenávat základní antropometrické ukazatele a porovnávat je s normami.

2.Splnění sledovaného cíle.

Cíle byly splněny

3.Zvolené metody zpracování:

Jsou optimální, Pro podobné téma je možné provádět jedine dotazníkové šetření a hodnocení základních antropometrických ukazatelů.

4.Výsledky disertace, nové poznatky:

Disertace přinesla velké množství poznatků z oblasti vztahu výživy k růstu a vývoji dítěte.

Přinesla i nové poznatky, které jasně ukazují zachování národních růstových standardů.

5.Význam pro společenskou praxi a další rozvoj vědy:

V současné době je již zcela obecně rozšířená nutnost a prospěšnost přirozené výživy dítěte v prvních měsících života. Stále se ale různí názory na doporučení výlučného kojení a zavádění příkrmů, lepku apod.Práce nám nabízí další výzkumné projekty v oblasti výživy dětí.

Předložená doktorandská disertační práce má vysokou odbornou úroveň. Jasně ukazuje důležitost spolupráce zdravotníků i nelékařských pracovníků na všech úrovních.

Potěšitelné jsou i vlastní publikace v odborné literatuře na toto téma, kde je autorka disertační práce prvním autorem. Práce představuje komplexní a ucelený pohled na danou problematiku. Toto považuji za nejvíce přínosné. Rozebírá nejnovější poznatky a vysoce fundovaný pohled na tuto problematiku .

6.Připomínky a dotazy:

1. V současné době přibývá žen s alternativním přístupem v péči o dítě a s užíváním určitých alternativních stravovacích návyků. V práci sice udává malé procento matek vegetariánek, jaký je názor disertantky na vegetariánskou, veganskou, či jinou alternativní stravu v době kojení.

2. na str.43 je údaj, že 80,3% dětí se narodilo vdaným ženám. Rozvedených bylo 4% a svobodných matek 15,7%. Vzhledem k tomu, že nyní je udáván údaj, že více než 50% dětí se rodí mimo manželství by mě zajímalo, kam by zařadila partnera, jak nyní ženy často otce dítěte nazývají.

3. Názor disertantky na zavádění lepku do výživy kojenců.

Autorka předloženou práci jasně prokázala schopnost samostatné vědecké práce. Práce splnila požadavky standardně kladené na disertační práce v daném oboru. Jednoznačně doporučuji práci k obhajobě dle § 47 Zákona o vysokých školách č.111/98 Sb. a po úspěšné obhajobě udělení akademického titulu doktor ve zkratce Ph.D.

Brně 9. 8. 2017

Prof. MUDr. Hana Hrstková, CSc.

